

## СТАНОВИЩЕ

На дисертационен труд на тема:

**„Психоза в детско-юношеска възраст. Програма за диагностика, прогностика и интегрирано обучение“**

СУ „Св.Климент Охридски“, Философски факултет  
Катедра „Социална, организационна, клинична и педагогическа психология“

Докторант: **Веселин Янков Веселинов**

Научен ръководител: **проф. д.пс.н. Румяна Крумова-Пешева**

Изготвил становище: **проф. дн Красимира Петрова**

### **1.Данни за докторанта.**

Веселин Веселинов е докторант по Клинична психология към катедра „Социална, организационна, клинична и педагогическа психология“ на СУ от 2017г., като преди това е завършил бакалавърска степен по Психология в същия университет и магистърска по Клинична и консултативна психология. Притежава и четвърто ПКС към Департамента за информация и усъвършенстване на учители – Педагогическа психология. Работил е като педагогически съветник и учител по дисциплините от философски цикъл в ЧПГ „Езиков свят“, в 28 СУ „Алеко Константинов“, а понастоящем в 30 СУ „Братя Миладинови“. В образователно и професионално отношение бележи последователност.

### **2.Данни за докторантурата.**

От получената документация на Веселин Веселинов, заявявам, че предложените за рецензиране документи са прецизно изготвени и по процедурата не се констатира нарушения, съгласно Нормативната база за придобиване на научни степени в Р България и в СУ .

### **3.Данни за дисертацията и автореферата.**

Предложената за защита дисертация безспорно буди научен интерес и е актуална, нищо че не неизследвано в теоретичен и практически аспект поле. И все пак, когато говорим за психоза в детско-юношеска възраст, се сблъскваме, от една страна, с отрицанието на заболяването, от друга – с недостатъчното му разбиране, от трета – с липсата на достатъчно адекватни методи за диагностика, прогноза и не на последно място – с противници на схващането, че различните деца не бива да се обучават и интегрират в масовото училище.

Мотивацията за избора на проблематиката е продиктуван от конкретната работа на докторанта, което е предпоставка за успешно реализиран дисертационен проект.

Дисертационният труд има класическа структура – увод, три логически свързани глави, заключение, изводи, приложения и използвана литература, разположени на 153 стандартни страници, като позоваването на литературни източници е релевантно на избраната проблематика и наброяват 88 заглавия на български, руски, немски и английски език. Прави добро впечатление коректното им цитиране в текста.

**Въведението** се отличава с есеистичност, но в съдържателен план притежава необходимите компоненти като цел, задачи, хипотеза, предмет, обект. В стилово отношение дисертацията е добре презентирана, написана на строго научен, но разбираем език.

**Първа глава:** „ТЕОРЕТИЧНА ПОСТАНОВКА“ предлага обширен обзор на водещите теории, свързани с психозата, като трябва да отбележим факта, че теоретичните модели са представени в класическия и в съвременния им аспект, като се прави и критичен анализ на научните текстове. На основата на богатия теоретичен анализ, авторът достига до концепция, свързана със заболяването, в която, от една страна се засяга многофакторното му влияние върху детското развитие, водещо до патология, от друга – търсено е триединството на процесите диагностика,

прогноза и лечение/оказване на помощ, без да се изключва и ролята на превенцията.

**Втората глава:** „ОРГАНИЗАЦИЯ НА ЕМПИРИЧНО ИЗСЛЕДВАНЕ“ представя програмата на изследване, в която ясно са формулирани цел, задачи, хипотези, обосноваван е изборът на методическия инструментариум. Изборът на case-study дава възможност да се индивидуализира, както диагностиката, така и помагащите интервенции.

**Третата глава:** „КЛИНИЧЕН МАТЕРИАЛ“ представя четири случая на психоза в ранна възраст, като тук авторът прави лонгитюдно изследване с ориентация към интеграцията на тези деца в образователна среда. Разработената програма за диагностика, прогностика и интегрирано обучение в детско-юношеска възраст се отличава с цялостност, последователност, комплексност, а фактът, че е внедрена в практиката, дава възможност тя да се пренесе и в социално-помагащите институции.

Коректното представяне на резултатите, посочването на ограниченията и трудностите, отразени в **Заклучението**, още веднъж доказват, че имаме млад, но зрял и ангажиран учен, който дава насоки към бъдеща теоретична и практическа работа, прави ни съпричастни към заболяването и страданието и създава предпоставки за научна дискусия.

**Авторефератът** напълно съответства на дисертационната разработка и в синтезиран вид презентира основните моменти от съдържанието на дисертацията.

#### **4. Научни приноси.**

Формулираните от докторанта приноси за дисертационния труд приемам напълно и коментирам по следния начин:

1. Направено е задълбочено, критично ориентирано, обхватно проучване на психозата от различни позиции, с цел да се достигне до холистично разбиране на заболяването в детско-юношеска възраст.

2. Многообразието от научни разбирания за психозата, за диагностиката и за помощта на специалистите са представени в разбираема фигура, наречена „Понятиен конгломерат“, която позволява да се съпоставят различните гледни точки за психозата в ДЮВ.

3. Направено е лонгитюдно изследване и са представени добре анализирани четири клинични случая, като са спазени добрите традиции в прилагането на т.нар. „case-study“

4. Изготвена е Програма за диагностика, прогностика и интегрирано обучение в детско-юношеска възраст, която е многоаспектна и е с висока готовност за приложимост и в други системи, институции, работещи с деца и юноши със СОП.

5. Преосмислени педагогическите и възпитателни подходи, което позволява да се изгради нов начин за оказване на подкрепа на деца и юноши, не само с психоза, но и с други заболявания. Доказана е необходимостта от включване на тези деца в масовото училище.

## **5. Бележки, въпроси, препоръки.**

Нямам забележки към труда, а само препоръка, свързана с популяризиране на дисертационния труд. Препоръчвам той да бъде издаден в книжно тяло, тъй като ще бъде полезен, както за специалисти в сферата на образованието, така и най-вече за психолози и психотерапевти.

## **6. Публикации и участия в научни форуми.**

От предоставената автобиография се виждат множеството участия в различни научни форуми, обучения, предимно свързани с интегрираното обучение и децата със СОП, отличното владение на английски език и една професионална посока, която придава екзотичен привкус към експертизата на докторанта – литературни поетически търсения. Публикациите по дисертацията са три на брой и са релевантни на темата на дисертацията.

## **7.Заключение.**

На основата на гореизложения анализ, предлагам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително за присъждане на ОНС „Доктор“ на Веселин Веселинов с дисертация на тема: „Психоза в детско-юношеска възраст. Програма за диагностика, прогностика и интегрирано обучение“ в направление: 3.Социални, стопански, правни науки, 3.2. Психология /Клинична психология/, като аз давам своя ПОЛОЖИТЕЛЕН вот.

28.02.2022г.  
Гр.В.Търново

Рецензент:  
/проф.дн Кр.Петрова/